

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
	DA260003		05.03.2026

Betreft: Advies betreffende een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, wat de voorafgaande beslissing betreft (DOC 56-0218/001).

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controleorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WVG') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus (hierna 'WGP').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna 'LED').

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens.

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

Gelet op het verzoek van de Voorzitter van de commissie voor Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 9 januari 2026.

Gelet op het verslag van de heer Ronny Saelens, Lid-Raadsheer *a.i.* van het Controleorgaan.

Brengt op 5 maart 2026 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WVG, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WVG⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WVG en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WVG.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4 §2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WVG.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 WVG.

Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 16 mei 2024 "*tot wijziging van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens* ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI'⁷) en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerp tekst een impact heeft op de politionele informatiehuishouding in het algemeen.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding⁸.

⁶ Artikel 71 §1, derde lid *juncto* 236 § 3 WVG.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.contrôleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: "*Het COC heeft echter allerminst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding*"; artikel 71 §1 WVG.

II. Voorwerp van de aanvraag

8. De adviesaanvraag heeft betrekking op een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'WOG') en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna 'WVG'), wat de voorafgaande beslissing betreft (hierna 'het wetsvoorstel').

9. Blijkens de stellers ervan voorziet het wetsvoorstel in een "*mechanisme van voorafgaande beslissingen van de Gegevensbeschermingsautoriteit*", naar analogie met wat bestaat voor fiscale zaken. De 'voorafgaande beslissing', '*privacy ruling*' genaamd, is een beslissing "*waarmee de Gegevensbeschermingsautoriteit bepaalt hoe de wetgeving zal worden toegepast op een specifieke situatie of beoogde verwerking van persoonsgegevens*". Deze *privacy ruling* "*verbindt alle diensten van de Gegevensbeschermingsautoriteit (...) en voor de toekomst, behalve voor de bij deze wet omschreven gevallen*"⁹.

10. Hoewel het opschrift en de doelstelling van het wetsvoorstel alleen de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) viseert, lijken de artikelen 11 en 12 van het wetsvoorstel de invoering van deze zgn. '*privacy ruling*' ook voor het Controleorgaan te willen opleggen, hoewel dit onduidelijk blijft (cf. verder onder de randnummers 16 en 17).

11. In de toelichting wordt gesteld dat de AVG niet uitsluit dat de lidstaat aan de toezichthouder "*bijkomende bevoegdheid*" verleent¹⁰.

11.1. Overeenkomstig het artikel *79 bis* van het Reglement van de Kamer, aangenomen op 11 december 2025, dient, wanneer een voorgenomen wettelijke bepaling een nieuwe opdracht of taak toewijst aan een dotatiegerechtigde instelling, met een significante budgettaire impact, zoals *in casu*, het advies te worden ingewonnen van de Commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer te worden ingewonnen (cf. DOC 56/1167)¹¹.

⁹ Toelichting, p. 3.

¹⁰ Toelichting, p. 5.

¹¹ Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers wat betreft de verplichte raadpleging van de commissie voor de Comptabiliteit bij de oprichting van dotatiegerechtigde instellingen of bij de wijziging van hun takenpakket van 13 november 2025, goedgekeurd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 11 december 2025 (*Parl. St., Kamer, 2025-2026, n° 56 1167/001 tot en met 1167/04*): Art. *79 bis*. "*Indien een wetsontwerp of -voorstel de oprichting of hervorming van een dotatiegerechtigde instelling beoogt of een significante budgettaire weerslag op een dotatiegerechtigde instelling heeft, wint de commissie het advies in van de commissie voor de Comptabiliteit bedoeld in artikel 172.*"

11.2. Zonder diep in detail te willen gaan moet uitgegaan worden van de noodzaak van de bijkomende aanwerving van minstens 4 tot 5 VTE (Voltijds Equivalenten). Het laat zich immers aanzien dat o.a. de politiediensten vaak van deze regeling zouden gebruik maken, al dan niet om de 'paraplu' op te steken bij nieuwe voorgenomen verwerkingen. Nu reeds zien we dat zeer vaak advies wordt gevraagd aan het COC (een opdracht die in zeker zin reeds aansluit bij de wat thans in het wetsvoorstel wordt voorzien). Daarbij valt ook op dat vaak onvolledige en/of onduidelijke dossiers worden voorgelegd die vervolgens moeten teruggestuurd worden wat substantieel bijkomend werk genereert. De verwachting is ook dat het door de GPI als een soort van test zou worden aanzien om te kijken 'hoe ver men (te ver) kan gaan' of m.a.w. wat de toezichthouder ultiem zou aanvaarden. Het mechanisme de-responsabiliseert de GPI dus en versterkt de thans reeds bestaande tendens om de verantwoordelijkheid van (zeker risicovolle) persoonsgegevensverwerkingen bij de toezichthouder te (proberen) leggen in plaats van bij de verwerkingsverantwoordelijke(n).

11.3. Hoe dan ook, en los van de rechtstatelijke en juridisch fundamentele bezwaren van het wetsvoorstel, zou het meerwerk zeer aanzienlijk zijn en **heeft het COC hiervoor *hic et nunc* absoluut geen enkele capaciteit.**

Integendeel, het COC komt meer en meer onder druk te staan om de reeds bestaande opdrachten kwantitatief en kwalitatief behoorlijk aan te kunnen. Sinds 2018 - met zijn doorstart als gespecialiseerde gegevensbeschermingsautoriteit naast zijn reguliere opdrachten - zit de effectieve personeelsbezetting van het COC continu tussen de 8 en 11 personen op een kader van maximaal 12.

11.4. Bij deze constante bezetting wordt een zeer significante stijging van de activiteiten en volume-effecten vastgesteld doorheen de laatste jaren. De dossiers 'onrechtstreekse toegang' door burgers zijn gestegen van 392 verzoeken in 2018 tot 796 verzoeken in 2025, of m.a.w. voor de periode 2018-2025 een stijging met 103%! Ook de klachten zijn gestegen van 30 in 2019 (34 in 2024) naar 62 in 2025 of m.a.w. een verdubbeling. In dezelfde periode stegen de adviezen op wet- en regelgeving met 122% tot 49 dossiers en de data breaches met 147% tot 42 dossiers. Daarnaast komen alle adviezen op vraag van politie, politieoverheden, burgers of andere stakeholders (in 2025: 125). Vervolgens zijn er proactieve (ambtshalve) onderzoeken bij politiezones, entiteiten van de federale politie of thematische onderzoeken, die helaas zwaar onder druk staan door de reactieve dossiers. Daarnaast zijn er de stijgende internationale verplichtingen voor het COC gepaard gaande met en als gevolg van de zgn. *large scale information systems*, zoals het SIS, EURODAC, EES of ETHIAS. In 2026 zal BE een zgn. SCHEVAL evaluatie ondergaan door de Europese Commissie en ook daarin speelt het COC een belangrijke rol die veel voorbereiding vraagt. Er moet ook melding gemaakt worden van de stijging van het aantal rechterlijke procedures waarin het COC, steeds als verweerder wordt betrokken en waarbij een door het COC opgelegde corrigerende maatregel of zelfs eenvoudige vaststelling wordt

betwist. Sedert september 2018 is het COC in negen (9) rechterlijke procedures betrokken die hoe dan ook veel capaciteit en middelen vragen.

11.5. Dit alles bij een gelijkblijvend kader dat in 2018 werd vastgelegd op grond van – voor zoveel als mogelijk – de toen bestaande werklust van de oude privacycommissie (er werd bijvoorbeeld uitgegaan van zo'n 150 tot 200 dossier onrechtstreekse toegang die toen behandeld werden, klachten of data breaches bestonden nog niet, enz. ...).

Tot slot zijn er de nieuwe opdrachten die er sinds 2018 zijn bijgekomen waartegen over nooit enige budget – of capaciteitsverhoging is gesteld (validatie cijfers ANG voor de dataretentie, voorafgaande machtigingen van de vorderingen van de douane naar de BELPIU, enz. ...) of nieuwe opdrachten die er nog staan aan te komen zoals de uitvoering van de AI (Artificiële Intelligentie) Verordening.

III. Analyse van de aanvraag

A) Algemene opmerking

12. Het COC sluit zich in essentie volledig aan bij de fundamentele opmerkingen van het advies van de GBA van nr. 12/2026 van 3.02.2026, waardoor in het huidig advies, *mutatis mutandis*¹², kan worden volstaan met een verwijzing naar deze opmerkingen in het advies van de GBA.

13. Daarnaast heeft het COC in **uiterst ondergeschikte orde** nog de volgende aanvullende opmerkingen.

B) Aanvullende opmerkingen

14. Het ontworpen artikel 37 §1, 10° van de WVG (artikel 11 van het wetsvoorstel) luidt als volgt:
"10° in voorkomend geval, de voorafgaande beslissingen als bedoeld in artikel 62/1 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit".

15. Het ontworpen artikel 38 §1, 9° van de WVG het wetsvoorstel (artikel 12 van het wetsvoorstel) luidt als volgt:
"in voorkomend geval, de voorafgaande beslissingen als bedoeld in artikel 62/1 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit".

¹² Sommige (fundamentele) opmerkingen in het advies van de GBA staan specifiek in verband met de organisatie van de GBA, zoals de verhouding tussen de verschillende directies van de GBA en de onafhankelijkheid van de Inspectiedienst t.o.v. en de Geschillenkamer, en omgekeerd, in het bijzonder.

16. Aldus lijkt het wetsvoorstel ook voor het Controleorgaan de invoering van deze nieuwe opdracht te willen voorzien, namelijk het mechanisme van de 'voorafgaande beslissing'. Zoals gezegd is dat evenwel niet helder ook al omdat er in de toelichting op geen enkel moment zelfs maar sprake is van het COC.

17. Er moet worden opgemerkt dat de artikelen 37 en 38 WVG respectievelijk betrekking hebben op **de informatieplicht** van de verwerkingsverantwoordelijke **en het recht van inzage** van de betrokkene. De artikelen 36 t.e.m. 41 regelen immers de "*rechten van de betrokkene*". De artikelen 37 en 38 WVG kunnen dus sowieso **niet de gepaste rechtsgrondslag** zijn voor de door de stellers van het wetsvoorstel voorziene regeling van de voorafgaande beslissing, zoals bedoeld in het ontworpen 62/1 van de WOG.

Artikel 71 WVG en de regeling van de opdrachten en de bevoegdheden van COC zoals bedoeld in titel 7 van de WVG komen daarvoor in aanmerking.

18. De verwijzing naar het ontworpen artikel 62/1 WOG in de ontworpen artikelen 37 §1, 10 en 38 §1, 9° WVG is sowieso kaduuk vermits in het ontworpen artikel 62/1 WOG geen sprake is van het COC. Dat zou ook niet kunnen vermits in beginsel de WOG enkel betrekking heeft op de organisatie, taken en bevoegdheden van de GBA en niet van het COC. Het is derhalve zeer twijfelachtig of het **uitsluitend** verwijzen naar het ontworpen artikel 62/1 WOG voldoet aan het wettigheidsbeginsel.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politie Informatie,

Verleent een negatief advies.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politie Informatie op 5 maart 2026.

Voor het Controleorgaan,
De Voorzitter *a.i.*,
Frank SCHUERMANS (GET)